

bosgroei is er daarentegen altoos arm aan. In 1966 nu werden onze verwachten niet teleurgesteld: in het 10 ha-blok zongen 10 Winterkoningen, hetgeen vermoedelijk hetzelfde aantal zal zijn, dat hier in 1961 broedde. Man en vrouw Steenman-Van Riel, die in 1966 op de Grebbeberg een broedvogel-inventarisatie verrichtten, kwamen op het terrein van ons 10 ha-blok tot 10 territoria, een overeenkomst dus, die men zich niet beter kon wensen. Na drie jaren dus een prachtig herstel van de winterkoningen-stand op de Grebbeberg na de decimering in de winter van 1962 op 1963.

Het is in dit verband wel aardig even van de Grebbeberg over te wippen naar het Amsterdamse Bos. Aldaar waren volgens Frieswijk, Bresser en Reijnders (D.L.N. 1963: 203-206) op een oppervlakte van 22 ha jong en gemengd loofhout met betrekkelijk dichte ondergroei in de jaren 1961, 1962 en 1963 onderscheidenlijk 21, 14 en 6 territoria van Winterkoning. De terugval door de beruchte winter was dus niet zo groot als op de Grebbeberg, maar het klimaat is er ook milder. Ofschoon na de strenge winters van 1941 op 1942 en van 1946 op 1947 er ook in het Amsterdamse Bos het minimale aantal van 1 territorium was. Naar verdere gegevens, ons welwillend verstrekt door de K.N.N.V. Vogelgroep Amsterdam, waren er in 1964, 1965 en 1966 respectievelijk 13, 17 en 25 territoria. Uit de tellingen te Amsterdam en Rhenen blijkt wel, dat volledig herstel na minimale waarden na drie, zelfs twee jaren (Amsterdam na 1947) plaats kan hebben. De Amsterdamse cijfers tonen bovendien aan, dat de jaren 1961 en 1966, evenals die van 1945, 1949 en 1950 topjaren waren voor de Winterkoning. Het maximale aantal territoria bedraagt dus ongeveer 1 per ha, hetgeen ook klopt met de waarden, die Kluyver c.s. (*Limosa* 13 (1940): 1-51) uit Stein in Limburg en Armstrong (1955) uit Engeland opgeven.

Zulk een spoedig herstel, als aangetoond, is overigens niet verwonderlijk, indien men in aanmerking neemt, dat de Winterkoning jaarlijks twee broedsels heeft van 6 tot 8 eieren en de winters na die van 1962 op 1963 allesbehalve streng waren. Niettegenstaande de grote kans op uitwintering redt de Winterkoning zich dank zij zijn sterke voortplanting als standvogel uitstekend. Sterke verenigvuldiging is uiteraard een o zo noodzakelijke eigenschap van allerlei klein gedierte.

RIVON,

Prof. Dr. D. M. de Vries,  
G. de Vries-Smeenk.

**Langs de autobaan.** Het is een vraag, hoevelen van al die gasgevers, die langs de autowegen snellen, letten op de vogels, die „langs de weg timmeren”. Die vogels evenaren evenwel in aantal vaak de wagenbestuurders, vooral langs wegen met graantransport. Ook onder de pikkers aan de weg vallen onafwendbaar vele, zeer vele slachtoffers. Dit is de tol van de risico, die ook de vogels nemen, hoewel zij zich als regel buiten de rijbaan ophouden.

Als bijzonderheid zij vermeld het volgende „uitgerekende” gedrag van een postduif, woensdagmorgen 14 september j.l. op het „Hazenpad” tussen Ede en Utrecht. Het dier zocht er zijn voedsel vlak buiten de witte streep rechts van ons. Toen we met een flinke snelheid naderden, keek het een paar malen op, maar week niet uit op de randstrook, toen we rakelings langs hem heen stoven! De vogel kwam zelf niet over de schreef, maar rekende er blijkbaar (?) op, dat wij dit ook niet zouden doen. Ditmaal liep het goed af voor deze met het snelverkeer vertrouwde vogel.

Wageningen,

Prof. Dr. D. M. de Vries,  
G. de Vries-Smeenk.